

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.408/2017/3. szám

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú eljárásban a dr. ... jogtanácsos és dr. ... főtitkár, a fellebbezési eljárásban dr. Magyar Anikó ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a személyesen eljáró alperes neve p.-i (cím) lakos alperes ellen tagdíj megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 10.P.21.924/2016/7. számú ítélete ellen a felperes által 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperest a Sz.-i Törvényszék 2004. október 7-én jogerőre emelkedett Pk...../2004. számú végzésével vette nyilvántartásba. A szakszervezet 2010. szeptember 24-i keltezésű, a Tolna Megyei Bíróság Pk...../2004/24. számú végzésével nyilvántartásba vett és 2013. május 5-ig hatályos alapszabálya 33. pontja úgy szól, hogy „a tagsági viszony megszűnik:

- a) a tag által a szakszervezet felé tett írásbeli kilépési nyilatkozatával,
- b) a tag halálával,
- c) a tagdíj három havi önhibából történő nemfizetésével,
- d) kizárással.

Amennyiben három havi tagdíj nemfizetés megállapítása után a felszólítást követő 8 munkanapon belül a tag nem rendezi hátralékát, automatikusan törölni kell a nyilvántartásból".

Az alperes rendőr főtörzsszázlósként 2009. augusztus 3-án lépett be a szakszervezetbe a belépési nyilatkozat kitöltésével, s nyilatkozott arról is, hogy a tagdíj fizetésére vonatkozó kongresszusi határozatnak eleget tesz.

Az alperes által fizetendő tagdíj 2015. december 31-ig havi 1 300 forint, 2016. január 1-től havi 1 800 forint volt. Az alperes munkáltatója 2011. december 31-ig a havi tagdíjat levonta az illetményből, a 2012. január 1-jétől hatályos jogszabályváltozás következtében erre már nem volt lehetőség, ám az alperes 2012. január 1-jétől tagdíjfizetési kötelezettségének nem tett eleget.

A felperes 2016. július 27-én hívta fel az alperest, hogy a 2012. és 2016. közötti években elmulasztott tagdíjfizetési kötelezettségének tegyen eleget és 73 200 forintot kamataival együtt fizessen meg a szakszervezetnek.

A felszólítást a címzett 2016. augusztus 3-án átvette, a felszólításban foglaltaknak azonban nem tett eleget.

Erre tekintettel a felperes kizárási eljárást indított az alperessel szemben, ennek végén a vezetői testület 2016. október 12-én kelt határozatával az alperest 2016. július 1. napjával kizárta a 'felperes neve' soraiból.

A fizetési meghagyással indult, majd a kötelezett ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes 73 200 forint tőke, ennek 2014. április 1-től járó kamatai és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint az alperes tagsági viszonya 2016. július 1-jével kizárás címén szűnt meg, ám addig 2012. január 1-jétől számítottan 73 200 forint tagdíj-hátraléka keletkezett, amelyet felszólítás ellenére nem egyenlített ki.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy tagsági jogviszonya 2011 decemberében megszűnt. Ekkor kilépési nyilatkozatát eljuttatta a szakszervezethez, ebből következően 2012. januártól kezdődően tagdíjfizetési kötelezettség nem terhelte. A felperes által megjelölt tagdíj összegét egyébként nem vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította.

A határozata indokolásában a szakszervezet 2011 decemberében hatályos alapszabálya 33/A. pontjára hivatkozással kifejtette, hogy annak értelmében a szakszervezeti tag kilépési nyilatkozatával a tagsági viszony a nyilatkozat felpereshez történő megérkezésének napjával megszűnt. A tanúként meghallgatott **Csné J. B.** vallomása alapján tényként fogadta el, hogy az alperes 2011 decemberében kilépési nyilatkozatot írt alá a tanú előtt, ám azt, hogy e nyilatkozatot tartalmazó levelet postán ténylegesen elküldte a címzettnek, nem találta bizonyítottnak. Ezzel szemben a tanú vallomása alapján megállapította, hogy a kilépési nyilatkozatot az alperes nevében a tanú faxon elküldte a felperesnek, ahol **K. A.** és egy **R.** utónevű személy - a felperes megbízásából a kilépési nyilatkozatot kezelő tagok - annak átvételét a tanú részére megerősítették. A Legfelsőbb Bíróság BH 2005. évi 393. számú eseti döntésére utalással hangsúlyozta, hogy a faxon tett nyilatkozat írásbeli nyilatkozatként elfogadható, ebből következően az alperes tagsági viszonya 2011. december 31-én a felperesnél megszűnt.

Kitért arra, hogy amennyiben e címen nem következett volna be a tagsági viszony megszűnése, az alapszabály 33/c. pontja szerint az 2012. március 31-én mindenképpen megtörtént volna. A szakszervezet azon hivatkozását, hogy a létesítő okiratának e pontja az egységes bírói gyakorlat értelmében jogszabálysértő lenne, nem fogadta el, rámutatva, hogy ha a 2011. decemberében hatályos alapszabály jogszabálysértő rendelkezést tartalmaz, az a szakszervezetnek felróható, márpedig saját felróható magatartására előnyök szerzése végett a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 5. § (1) és (2) bekezdése értelmében nem lehet hivatkozni.

Megjegyezte, hogy amennyiben az alperes tagsági viszonya nem kilépés címén szűnt volna meg 2011 decemberében, legfeljebb három havi tagdíj illetné meg a felperest.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatását és keresetének megfelelő határozat hozatalát, másodlagosan indítványozta a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését és ugyanezen bíróság újabb eljárás lefolytatására, újabb határozat hozatalára utasítását.

A másodlagos fellebbezési kérelme indokaként hivatkozott arra, hogy a törvényszék nem tett eleget a Pp. 3. § (3) bekezdésében, illetve az 1/2009. (VI.24.) PK véleményben írt tájékoztatási

kötelezettségének, ezzel az eljárás lényeges szabályait sértette meg. Kifogásolta, hogy indokolási kötelezettségét is megsértette a törvényszék, mert nem indokolta meg részletesen, hogy miért fogadta el aggálytalanként a tanú vallomását. Érdemi álláspontjaként részletezte, hogy a tanú és az alperes nyilatkozata között számos lényeges kérdésben mutatkozott ellentmondás, ám azokat az elsőfokú bíróság nem oldotta fel. Előadta, hogy az ítéletben hivatkozott „**K. A.**” nevű dolgozójuk soha nem volt, s bár **R.** utónevű alkalmazott dolgozik a szakszervezetnél, feladatkörébe nem tartozik a tagok be- és kilépésével kapcsolatos iratok kezelése. **K.A.(2)** nevű dolgozójuk pedig már 2010. nyarán megszüntette munkaviszonyát a felperesnél, így - a törvényszék megítélésével szemben - ő sem erősíthette meg a meghallgatott tanú azon nyilatkozatát, hogy a faxon elküldött kilépési nyilatkozat a címzetthez megérkezett. Utalt arra, hogy több eseti döntés alapján kialakult bírói gyakorlat szerint a tagdíjfizetés elmaradása önmagában kizáráshoz vagy törléshez nem vezethet, szükséges a megfelelő eljárási rend létesítő okiratba foglalása. Kiemelte, hogy a 2010. szeptember 24-i keltezésű alapszabály 33/c) pontja alapján ezért a felperes nem volt jogosult automatikusan megszüntetni az alperes tagsági viszonyát. Értelmezése szerint az alperes tagsági viszonya csak a kizárási eljárás végén, 2016. július 1-jével szűnt meg, az addig összegyűlt tagdíj-hátralékot ezért köteles megfizetni.

Az alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak találta.

Az ítélet tábla megítélése szerint a perbeli vita a rendelkezésre álló tények alapján felmerült jogkérdésben való döntést igényelt, ezért a törvényszék nem követett el eljárási szabálysértést, amikor a feleket a további bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről nem tájékoztatta. Nem sértette meg az elsőfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésében írt indokolási kötelezettségét, mert határozatában kifejtette, hogy az alperes tagsági viszony megszűnésének időpontjára vonatkozó nyilatkozatát a meghallgatott tanú vallomása alapján bizonyítottan találta. Ezen álláspontja - az alább részletezendők szerint - ugyan az ítélet tábla szerint is téves, ám ez nem jelenti azt, hogy döntését ne indokolta volna meg, azaz e tekintetben sem követett el eljárási szabálysértést a törvényszék. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt az ítélet tábla alaptalannak találta.

A perben eldöntendő jogkérdés az volt, hogy az alperes tagsági viszonya a szakszervezetben mikor és milyen jogcímen szűnt meg.

Az ítélet tábla osztja a felperes elsőfokú eljárásban és fellebbezésben is kifejtett álláspontját, hogy az alperes nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, hogy tagsági viszonya 2011. decemberében, az alapszabály 33/a. pontja értelmében kilépéssel megszűnt volna. A létesítő okirat 33/a. pontja szerint „a tagsági viszony megszűnik a tag által a szakszervezet felé tett írásbeli kilépési nyilatkozatával”. Az alperes akként nyilatkozott, hogy a kilépési nyilatkozatát **Csné J. B.** kollegájának adta át, aki a felperes helyi titkára volt. A tanú azonban úgy nyilatkozott, hogy ő a szakszervezetből 2010 júniusában kilépett, s oda csak 2013 novemberében lépett vissza, azaz a kilépési nyilatkozat elkészítésekor nem volt a felperes képviselőjére feljogosított, az alperes kilépési nyilatkozatának átvételére hivatott képviselője. A tanúvallomásában utalt arra, hogy az alperes kilépési nyilatkozatát elfaxolta a szakszervezet részére. Helytállóan hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy a bírói gyakorlat értelmében a faxon tett nyilatkozatok írásbeli nyilatkozatként elfogadhatók. Ahhoz azonban, hogy az alperes tagsági viszonya a felperesnél kilépés címén megszűnjön, szükséges lett volna, hogy e nyilatkozat szakszervezethez való megérkezése bizonyított legyen. A felperes tagadásával szemben az alperesnek kellett volna igazolni, hogy a kilépési nyilatkozata ily módon

megérkezett a szakszervezethez. E tény **Csné J. B.** tanúvallomásaival kívánta igazolni, ám az általa megjelölt személyek a fellebbezésben tett felperesi előadás szerint vagy nem voltak akkor munkaviszonyban a szakszervezettel, vagy nem töltöttek be olyan munkakört, amelyben az ilyen nyilatkozatok átvételére lettek volna jogosultak. Ekként az alperes kilépési nyilatkozatának felpereshez történő eljuttatása nem nyert bizonyítást.

Az ítélet tábla azonban egyetért az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett azon megállapítással, hogy az alperes tagsági viszonya a felperesnél 3 havi tagdíj nemfizetés következményeként, törléssel, 2012. március 31-én bekövetkezett.

Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akkor, amikor hangsúlyozta, hogy az ügyben a szakszervezet 2010. szeptember 24-i keltezésű alapszabályának rendelkezéseit kell alkalmazni. Az alapszabálynak - egyebek mellett - elő kell segítenie a tag jogainak és kötelezettségeinek érvényesülését. A tagsági viszony létesítése és annak megszüntetése a szervezet tagjának diszkrecionális joga. A tagsági viszony megszűnésének eseteit a felperes 2010. szeptember 24-i alapszabálya 33. pontja sorolja fel. A létesítő okirat e pontjának c) alpontja szerint a tagdíj három havi önhibából történő nemfizetésével is megszűnhet a tagsági viszony, mert ez esetben a tagot - a fizetésre való felszólítást követő 8 munkanap elteltével - automatikusan törölni kell a nyilvántartásból.

A szervezet tagja a létesítő okirat rendelkezéseinek ismeretében dönt arról, hogy létesít-e tagsági viszonyt az adott szervezettel és az alapszabály rendelkezéseinek ismeretében dönt arról, hogy eleget tesz-e tagdíjfizetési kötelezettségének vagy annak három hónapon át történő nem teljesítése esetén számol a tagsági viszonya megszűnésével.

Az alapszabálynak - melyet egyébként a szervezet tagjai alkotnak meg, s fogadnak el a döntéshozó szerv (közgyűlés, küldöttgyűlés, kongresszus stb.) ülésén hozott határozattal - a tag érdekeit kell védeni. Amennyiben a szervezet tagja tagdíjfizetési kötelezettségének önhibáján kívül nem tett eleget, a fizetési kötelezettsége elmulasztása esetére a bírói gyakorlat elvárja a szervezettől, hogy szólítsa fel tagját a kötelezettsége teljesítésére és ha ez eredménytelen lenne, az esetben nyílik lehetőség a tagsági viszony megszüntetésére. Ez a gyakorlat, ez az elvárás a tag védelme érdekében alakult ki.

Abban az esetben viszont, ha a tag a felszólításra nem reagál, egyértelmű, hogy tagsági viszonyát nem kívánja fenntartani, azt meg akarja szüntetni és ennek módjaként nem a létesítő okirat által kínált más lehetőséget, például a kilépést választja, hanem annak tudatában hagy fel fizetési kötelezettségével, hogy annak következményeként a szervezet öt három hónap után automatikusan törli a nyilvántartásból.

A tagdíjhátralék kiegyenlítésére történő felszólítás eredménytelen volta esetén az alapszabály 33. pontjának nyelvtani értelmezése szerint is három havi nemfizetés után szűnik meg a tag tagsági viszonya, ami adott esetben 2012. március 31. Ez az időpont független attól, hogy a szakszervezet mikor észleli a tagja fizetési kötelezettsége elmaradását, mikor szólítja fel őt a „hátralék rendezésére”. Elfogadhatatlan az az eljárás, hogy mindaddig, míg a felszólító levélben írt határidő el nem telt, a tagsági viszony és a tagdíjfizetési kötelezettség is fennáll, mert ez nyilvánvalóan arra késztethetné a szakszervezetet, hogy minél később szólítsa fel tagját a tagdíj megfizetésére és így minél nagyobb összegű „hátralék” megfizetését igényelhesse. Az ítélet tábla megítélése szerint - bár a tagdíjhátralék megfizetésére történő felszólító levél elküldésének idejére nincs sem jogszabályi, sem

alapszabálybeli rendelkezés - elvárható az „ésszerű” határidőn belüli felszólítás és a vitás kérdés mielőbbi rendezése annak érdekében, hogy a tagnyilvántartás adatai a valóságnak megfeleljenek.

Az ítéltábla megítélése szerint 2012. január és április közötti 3 hónapra sem illeti meg a tagdíj a szakszervezetet. Abban az esetben ugyanis, ha erre a 3 hónapos időtartamra is köteles lenne a tag a tagdíjat kiegyenlíteni, okafogyottá válna a vele szemben alkalmazandó szankció, a törlés, mert nem valósulna meg a „tagdíj nemfizetés”, aminek eredményeként a tagsági viszony megszűnik.

A kizárási eljárással kapcsolatos előadásoknak a perbeli jogvita elbírálása szempontjából nincsen relevanciája, mert az alperes tagsági viszonya nem az alapszabály 33/d. pontjában írt okból szűnt meg.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését az indokolás fentiek szerinti helyesbítésével, pontosításával helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

Az alperesnek a fellebbezési eljárásban költsége nem merült fel, ezért arról nem kellett rendelkezni.

A felperes személyes illetékmentességére tekintettel a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

Debrecen, 2017. július 14.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
- kiadó -